

УДК 378.011.3-057.175]:005.336.4(4)
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/75-3-39>

Олена СЕРГІЙЧУК,
orcid.org/0000-0002-2008-1122
кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи
Університету Григорія Сковороди в Переяславі
(Переяслав, Київська область, Україна) sergiichukelena@ukr.net

ВИКОРИСТАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті досліджено використання європейського досвіду у формуванні професійних компетенцій майбутніх викладачів закладів вищої освіти. Автори визначають професійно компетентного викладача як ключового учасника освітнього процесу, здатного ефективно вирішувати завдання навчання та виховання, зосереджуючись на підготовці випускників з важливими психологічними якостями, що відповідають суспільним потребам.

Розглянуто досвід Німеччини, де варіативний підхід до навчання дозволяє здобувачам освіти обирати шлях, що відповідає їхнім інтересам та потребам, та акцентує на сучасних досягненнях науки і інноваційних процесах, сприяючи підвищенню рівня практичної підготовки магістрів.

Подано аналіз досвіду Великої Британії, що показує перехід від акценту на особистісних якостях викладача до підкреслення характеристик самої педагогічної діяльності, зокрема, на сфері діяльності, основних знаннях та професійних цінностях.

Узагальнено, що у Франції є важливим створення індивідуального підходу до кожного здобувача освіти, що проявляється у використанні індивідуальних програм, відповідних інтересам та потребам студентів, та на педагогічній спеціалізації студентів, що сприяє підготовці фахівців високого рівня.

Описано досвід Данії, що базується на взаємопов'язаних концепціях, що враховують різні аспекти підготовки майбутнього викладача, тоді як на Кіпрі спостерігається модернізація професійної підготовки, спрямована на розширення академічної мобільності студентів та активну участь у міжнародних програмах.

Проаналізовано різноманітні аспекти професійної підготовки майбутніх викладачів вищих навчальних закладів, враховуючи досвід країн Європи, що може бути корисним для адаптації в українській системі вищої освіти.

Результати описаного досвіду мають значення для практики професійної підготовки викладачів у закладах вищої освіти України. Можливість використання варіативного підходу до навчання, як у Німеччині, дозволяє адаптувати навчальні програми до індивідуальних потреб здобувачів освіти. Це може сприяти збільшенню мотивації студентів та підвищенню їхнього інтересу до навчання. Зосередження на сучасних досягненнях науки та інноваційних процесах, як у Німеччині, може сприяти покращенню якості підготовки майбутніх викладачів та їхній здатності застосовувати сучасні методи навчання у своїй практиці. Використання індивідуальних програм, як у Франції, сприяє підвищенню ефективності навчання та розвитку студентів, враховуючи їхні особистість, інтереси та потреби.

Ключові слова: європейський досвід, професійна компетентність, викладач, заклад вищої освіти, освітній процес, здобувач освіти.

Olena SERHIICHUK,
orcid.org/0000-0002-2008-1122
Candidate of Historical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of General Pedagogic and Pedagogic of Higher School
Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav
(Pereiaslav, Kyiv region, Ukraine) sergiichukelena@ukr.net

USE OF EUROPEAN EXPERIENCE IN THE FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCIES OF FUTURE TEACHERS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

The article examines the use of European experience in the formation of professional competencies of future teachers of higher education institutions. The authors define a professionally competent teacher as a key participant in the educational process, capable of effectively solving the tasks of teaching and upbringing, focusing on the training of graduates with important psychological qualities that meet social needs.

The author considers the experience of Germany, where a variable approach to education allows students to choose a path that meets their interests and needs, and emphasizes modern scientific achievements and innovative processes, contributing to the improvement of the level of practical training of masters.

The analysis of the United Kingdom experience shows a shift from emphasizing the personal qualities of the teacher to emphasizing the characteristics of the teaching activity itself, in particular, the field of activity, basic knowledge and professional values.

It is generalized that in France it is important to create an individual approach to each student, which is manifested in the use of individual programs that meet the interests and needs of students, and in the pedagogical specialization of students, which contributes to the training of high-level specialists.

The described experience of Denmark is based on interrelated concepts that take into account various aspects of future teacher training, while Cyprus is modernizing its professional training aimed at expanding the academic mobility of students and active participation in international programs.

The article analyzes various aspects of professional training of future teachers of higher education institutions, taking into account the experience of European countries, which may be useful for adaptation in the Ukrainian higher education system.

The results of the described experience are important for the practice of professional training of teachers in higher education institutions in Ukraine. The possibility of using a variable approach to teaching, as in Germany, allows to adapt curricula to the individual needs of students. This can help to increase student motivation and interest in learning. Focusing on modern scientific achievements and innovative processes, as in Germany, can help improve the quality of future teachers' training and their ability to apply modern teaching methods in their practice. The use of individualized programs, as in France, contributes to the effectiveness of learning and development of students, taking into account their personality, interests and needs.

Key words: *European experience, professional competence, teacher, higher education institution, educational process, student.*

Постановка проблеми. Використання європейського досвіду у формуванні професійних компетенцій майбутніх викладачів закладу вищої освіти є актуальною та перспективною проблемою, яка вимагає детального дослідження та аналізу. За останні десятиліття розвитку освітніх систем у багатьох європейських країнах спостерігається інтенсивний процес модернізації та адаптації до вимог сучасного світу. Специфіка підходів до підготовки викладацького корпусу, використання інноваційних методів та технологій навчання, а також акцент на розвиток ключових компетенцій стають об'єктом пильної уваги в університетському середовищі. В контексті глобалізації та інтеграції освітніх систем національні установи вищої освіти набувають потреби у впровадженні передового європейського досвіду з метою підвищення якості підготовки майбутніх викладачів та їхньої конкурентоспроможності на міжнародній арені.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Публікації вчених Авшенюк Н., Алексеев О., Білик Т., Бойко М., Бульвінська О., Горохівська Т., присвячені дослідженню та аналізу українських реалій та використанню європейського досвіду у формуванні професійних компетенцій майбутніх викладачів та педагогів.

Дослідження Джаман Т., Литвин В., Михайленко Л., Олексюк В., охоплюють широкий спектр тем, таких як методи і стратегії підготовки викладачів, процеси управління якістю освіти, використання інноваційних підходів та техноло-

гій навчання, а також адаптацію навчальних програм до сучасних вимог.

Науковці Петренко Л., Кремень В., Ребенок В., Регейло І., Сідіропуло К., Чубрей О., аналізують успішні практики та передовий досвід різних країн щодо підготовки майбутніх фахівців з різних предметів з метою впровадження їх в українську освітню систему та підвищення якості підготовки майбутніх педагогічних кадрів.

Мета статті. Метою статті є проведення аналізу можливостей щодо використання європейського досвіду у формуванні професійних компетенцій майбутніх викладачів закладу вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Професійно компетентний викладач виступає як ключовий фігурант у системі освіти, здатний ефективно розв'язувати завдання навчання й виховання (Білик Т., 2022: 306). Його успіх полягає у підготовці випускників з важливими психологічними якостями, які є відображенням суспільних потреб. Педагог, задоволений своєю професією, досягає позитивних результатів у розвитку особистості учнів, що є ключовим критерієм професійної компетентності.

Професійна компетентність визначається здатністю фахівця відповідати вимогам професії, починаючи з моменту вступу на професійний шлях (Білик Т., 2022: 307). Ця здатність виявляється через ефективну професійну діяльність та демонстрацію необхідних особистісних якостей. Ключовими елементами є знання, вміння, нави-

чки, емоції, внутрішня мотивація, моральні та етичні цінності. Викладач усвідомлює обмеження у власних знаннях і вміннях, активно працює над їхнім поповненням та вдосконаленням.

Педагог, що має вищезгадані якості, є відкритим для постійного професійного розвитку. Він вдосконалює свій досвід завдяки особистому творчому внеску, беручи участь у професійних семінарах, конференціях, а також активно співпрацюючи з колегами. Соціальна активність майбутнього викладача в суспільстві підтверджує його здатність до співробітництва та адаптації до змінних вимог суспільства.

Професійно компетентний педагог виявляє відданість своїй професії та прагне підтримувати її честь і гідність, навіть у найскладніших умовах. Він готовий до якісної та кількісної оцінки своєї праці, має здатність об'єктивно оцінювати власні досягнення та шляхи їх поліпшення.

Формування професійних компетенцій майбутніх викладачів закладів вищої освіти є важливим аспектом освітньої діяльності в Україні. У педагогічних університетах країни відбувається наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність, до якої залучаються майбутні фахівці (Петренко Л., 2023: 144). Здатність майбутніх науковців і педагогів ефективно та своєчасно презентувати свої наукові результати стає важливим аспектом їхньої цифрової компетентності. Вміння швидко знаходити однодумців і партнерів для спільної реалізації наукових проєктів виступає не лише як прояв професійної компетентності, але й як база для подальшого професійного зростання та розвитку.

Вивчення досвіду професійної підготовки майбутніх викладачів у закладах вищої освіти Німеччини виявляє наявність ряду значущих тенденцій, які можуть бути корисними для адаптації в українській системі вищої освіти (Сідіропуло К., 2023: 95). Перш за все, це варіативний підхід до навчання, що дозволяє студентам обирати шлях, що відповідає їхнім інтересам та потребам. Акцент на сучасних досягненнях науки та інноваційних процесах сприяє підвищенню рівня практичної підготовки магістрів і формуванню їх професійної компетентності.

Значною частиною німецького досвіду є використання інноваційних технологій навчання, що дозволяє ефективно впроваджувати сучасні педагогічні підходи та методи (Сідіропуло К., 2023: 95). Автономність закладів вищої освіти сприяє їхній гнучкості та можливості швидкого адаптування до змінних вимог суспільства і ринку праці.

Міжнародна інтеграція в навчальні програми допомагає майбутнім фахівцям отримати широ-

кий світогляд і важливі міжкультурні навички. Такий підхід підготовки сприяє не лише підвищенню рівня освіти, але й зміцненню міжнародних зв'язків.

Українські заклади вищої освіти можуть взяти на озброєння зазначені тенденції для постійного оновлення навчальних програм, збільшення практичної складової професійної підготовки майбутніх викладачів та розширення їх функцій у сучасному освітньому середовищі. Зростання вагомості самоосвітньої складової та використання інноваційних методів і технологій в освітньому процесі стануть важливими стратегічними кроками для підготовки висококваліфікованих викладачів українських вишів.

При аналізі досвіду Великої Британії в цій сфері слід відзначити перехід від акценту на особистісних якостях викладача до підкреслення характеристик самої педагогічної діяльності. Згідно з національною рамкою професійних стандартів для викладачів вищої освіти, затвердженою спільно з університетами у 2011 році, ключовими вимірами якісного розвитку професійно-педагогічної компетентності є сфера діяльності, основні знання та професійні цінності (Горохівська Т., 2019: 278).

Серед дескрипторів професійних цінностей відзначається почуття поваги до кожного студента, що відображає важливість індивідуального підходу до навчання. Сприяння студентові у здобутті вищої освіти свідчить про зобов'язання викладача у сприянні професійному й особистісному зростанні своїх студентів. Використання актуальних даних результатів досліджень у викладанні та постійний професійний розвиток викладача є запорукою актуальності та ефективності його навчальної діяльності. Розуміння викладачем контексту вищої освіти та застосування професійної практики допомагає створити сприятливу навчальну атмосферу, сприяючи розвитку критичного мислення та творчих здібностей студентів.

Українські заклади вищої освіти можуть взяти на озброєння цей досвід, впроваджуючи подібні підходи у плануванні та розвитку професійно-педагогічної підготовки майбутніх викладачів. Підвищення якості освіти в Україні, враховуючи європейський досвід, може сприяти підготовці кваліфікованих кадрів, які зможуть ефективно працювати у сучасному освітньому середовищі, сприяючи розвитку громадянського суспільства та конкурентоспроможності країни в європейському освітньому просторі.

Підготовка майбутніх викладачів до ефективного навчання студентів на основі досліджень,

виявляється важливим етапом у вдосконаленні професійної компетентності майбутніх викладачів. Підходи, розроблені університетським коледжем Лондона (University College London, UCL, спрямовані на забезпечення поглибленого зв'язку між університетським навчанням і дослідницькою діяльністю, що відображається у впровадженні навчальної програми Connected Curriculum (Пов'язана програма). Ця програма створена з метою забезпечити можливість для всіх студентів UCL брати участь у дослідницькій роботі на різних етапах навчання. Основним принципом цього підходу є міцний зв'язок між різними аспектами навчального процесу, що відображається у великій кількості взаємозв'язків, зазначених Д. Фунгом, одним із розробників цієї програми (Буловінська О., 2022: 84).

У вищезазначених вимірах Connected Curriculum розглядається як ключовий елемент проекту ChangeMakers, що дозволяє студентам та академічному персоналу спільно працювати з метою покращення якості освіти. Крім того, варто зазначити проєкт Liberating the Curriculum, спрямований на розв'язання питань інклюзивності та залучення до освітнього процесу усіх учасників, незалежно від їхньої раси, статі, сексуальної орієнтації та обмежень. Такий комплексний підхід не лише стимулює активну роль здобувачів освіти у власному навчанні, але й сприяє розвитку їхніх професійних навичок і компетентностей як майбутніх викладачів. Реалізація подібних ініціатив у закладах вищої освіти України може сприяти підвищенню якості освіти та підготовці висококваліфікованого педагогічного кадру, здатного ефективно працювати у сучасному освітньому середовищі.

Навчання на основі дослідження не лише сприяє засвоєнню наукових знань, але й активно залучає студентів до процесу відкритого пошуку й розвитку нових знань. Цей підхід передбачає системний підхід до дослідження, включаючи ознайомлення з темою, формулювання питань, критичне осмислення результатів та узагальнення висновків. Такий метод ставить акцент на спільній активній діяльності викладачів і здобувачів освіти у процесі нового осмислення знань.

Навчання на основі дослідження визначається чотирма основними освітніми цілями (Буловінська О., 2022: 85). По-перше, це когнітивна мета, що охоплює здатність аналізувати та критично оцінювати результати досліджень. По-друге, соціальна мета, що включає розвиток комунікативних навичок та співпраці в групі. По-третє, практична мета, що передбачає опанування практичними

навичками відповідно до конкретної галузі. І, нарешті, афективно-мотиваційна мета, спрямована на розвиток емоційної стійкості та мотивації у здобувачів освіти.

Використання європейського досвіду, зокрема успішної методології проєкту ChangeMakers, може стати важливим кроком у підготовці майбутніх викладачів українських закладів вищої освіти. Залучення студентів до активного дослідницького процесу сприятиме не лише поглибленню їхніх знань, але й розвитку критичного мислення, комунікативних та практичних навичок, що є ключовими компетенціями для сучасного викладача.

Підхід Франції до педагогічної освіти свідчить про важливість індивідуального підходу до кожного студента. Наприклад, у Франції вже відбувається поступовий перехід до предметної системи навчання, що передбачає застосування індивідуальних програм, відповідних інтересам та потребам студентів (Алексєєв О., 2022: 143). Сучасна система університетської педагогічної освіти в Франції акцентується на педагогічній спеціалізації студентів, забезпечуючи підготовку фахівців високого рівня, готових до професійної діяльності.

Французька система освіти також прагне реалізувати індивідуальний підхід до розвитку кожного студента. У вищій професійній педагогічній освіті Франції акцентується на гнучкості та доступності, що сприяє формуванню професійно компетентної особистості майбутнього викладача.

Компетентності майбутніх викладачів у Франції повинні включати ряд ключових аспектів (Алексєєв О., 2022: 143). Серед них – здатність створювати сприятливу атмосферу в аудиторії, діагностику фізичних та розумових можливостей учнів, а також вміння працювати з соціальними та професійними аспектами. При цьому, особистісні якості викладача, такі як емоційна стійкість та мотивація, відіграють значущу роль у педагогічному процесі.

Розглянемо професійну підготовку у Данії, яка базується на взаємопов'язаних концепціях, що враховують різні аспекти підготовки майбутнього викладача (Бойко М., 2021: 6).

Особистісно-орієнтована концепція підготовки автентичної особистості підкреслює важливість розвитку особистості викладача, як ключового фактору в процесі навчання. Дослідницько-орієнтована підготовка наголошує на активному пізнанні професійної дійсності, що сприяє пошуку і впровадженню нових методів та підходів у освітній процес. Практико-орієнтована концепція включає інтеграцію теорії і практики, що дозволяє

здобувачам освіти отримати практичний досвід на ранніх етапах навчання.

Дуальність системи освіти в Данії включає співіснування двох опорних моделей – академічної і загально професійної, що допомагає створити різноманітні можливості для здобувачів освіти та розвивати різні сфери їхньої діяльності. Зближення університетської і неуніверситетської педагогічної освіти сприяє уніфікації загальних цілей та змісту програм підготовки педагога, що робить освітній процес більш цілісним і консистентним.

Централізаційні та децентралізаційні процеси в системі освіти Данії дозволяють забезпечити баланс між стандартизацією та індивідуалізацією навчального процесу. Відкритість, наступність, гнучкість та неперервність системи професійного розвитку створюють умови для постійного вдосконалення викладацького складу та відповідності освітніх програм вимогам сучасного ринку праці.

Українські заклади вищої освіти можуть взяти на озброєння ці аспекти датського досвіду, адаптуючи їх до власних умов та потреб. Це допоможе підвищити якість підготовки майбутніх викладачів та підвищити їхню конкурентоспроможність на ринку праці.

Модернізація професійної підготовки майбутніх викладачів, яка відбувається на Кіпрі, є важливим напрямком розвитку освітньої системи та може бути важливим джерелом навчального досвіду для українських закладів вищої освіти. Організаційні зміни у вищій освіті, спрямовані на розширення академічної мобільності студентів та активну участь академічної спільноти у програмах, ініційованих Європейським Союзом, свідчать про зростаючу відкритість та готовність до співпраці з міжнародними партнерами (Бойко М., 2021: 7).

Орієнтація на компетентісно спрямовану підготовку є важливим етапом у розвитку освітньої системи, оскільки цей підхід сприяє формуванню не лише знань, а й навичок та вмінь, необхідних для успішної професійної діяльності. Впровадження європейських стандартів якості вищої освіти сприяє підвищенню рівня навчання та забезпечує відповідність освітніх програм міжнародним стандартам, що є важливим кроком у підготовці конкурентоздатних майбутніх фахівців.

Враховуючи досвід Кіпру у сфері модернізації професійної підготовки майбутніх викладачів, українські заклади вищої освіти можуть взяти на увагу ці підходи та адаптувати їх до власних умов та потреб. Посилення міжнародного співробітництва та обміну досвідом між українськими та

кіпрськими університетами може сприяти підвищенню якості підготовки майбутніх викладачів та впровадженню сучасних методик навчання, що відповідають вимогам сучасного освітнього середовища.

Швеція є однією з провідних країн у сфері інновацій у системі вищої педагогічної освіти. Реформи, які впроваджуються в цій країні, спрямовані на зміну та оновлення принципів організації освітнього процесу, а також на підвищення соціального статусу вчителя і викладача. Одним із головних завдань вищої школи в Швеції є підготовка випускників до практичної роботи, що відображає орієнтацію на практичний аспект навчання (Бойко М., 2021: 8).

Важливою особливістю системи освіти в Швеції є організація освітнього процесу. Студенти вступають на певну програму, яка передбачає перелік обов'язкових та вибіркових курсів, але не існує чіткого поділу на факультети. Кожному курсу відповідає певна кількість кредитів, і в системі оцінювання здійснюється у «кредитах»: 1 шведський кредит відповідає 1 тижню занять. Після закінчення одного семестру, при умові успішної здачі іспитів, студенти отримують 20 кредитів, що дорівнює 30 кредитам у європейській системі оцінювання. Зазвичай за семестр студенти вивчають по 3–4 предмети, що дозволяє їм зосередитися на конкретних дисциплінах та отримати глибше розуміння матеріалу (Бойко М., 2021: 8).

Ці інноваційні підходи до організації освітнього процесу та системи оцінювання можуть бути корисним джерелом навчального досвіду для українських закладів вищої освіти. Адаптація цих підходів до українських реалій може сприяти підвищенню якості професійної підготовки майбутніх викладачів та відповідати сучасним вимогам і стандартам освіти. Такий обмін досвідом між країнами може збагатити освітній процес і сприяти його подальшому розвитку.

Успішна підготовка майбутніх викладачів за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в українських закладах вищої освіти є важливим завданням, що вимагає комплексного підходу та уваги до деталей (Ребенок В., 2022: 5).

Важливо акцентувати увагу на розробці програмного забезпечення, яке враховує особливості навчання в магістратурі та аспірантурі. Це може включати навчальні програми, які адаптовані до рівня знань та індивідуальних можливостей майбутніх викладачів, діагностичні тести для оцінки їхніх знань, тренувальні програми для закріплення матеріалу та інші інструменти, спрямовані на підтримку освітнього процесу.

Для забезпечення різноманітності та повноти освітнього процесу варто поєднувати різні типи програмного забезпечення. Використання навчальних програм, діагностичних тестів, тренувальних програм та інших інструментів дозволить створити збалансоване та ефективне середовище для навчання.

Розробка баз даних імітаційних та моделювальних програм сприятиме поглибленню розуміння майбутніми викладачами тематичного матеріалу. Ці програми дозволять студентам експериментувати з певними аспектами реальності, що збільшить їхнє засвоєння та зацікавленість у вивченні предмету.

Важливо надати майбутнім викладачам доступ до різноманітних інструментальних програмних засобів для забезпечення виконання різноманітних завдань. Це можуть бути програми для оброблення тексту, складання таблиць, редагування графічної інформації та інші програми, які полегшують викладання та навчання.

Забезпечення постійного оновлення та підтримки програмного забезпечення є важливим елементом успішної інтеграції ІКТ у навчальний процес. Важливо враховувати потреби користувачів та актуалізувати програми відповідно до сучасних вимог та технологічних досягнень.

Загалом, ефективне використання засобів ІКТ у підготовці майбутніх викладачів вимагає комплексного підходу та системної роботи з розробки, інтеграції та підтримки програмного забезпечення, спрямованого на оптимізацію освітнього процесу.

Висновки. Отже, використання європейського досвіду у формуванні професійних компетенцій майбутніх викладачів у закладах вищої освіти має величезний потенціал для покращення якості освіти та підвищення її рівня. Країни

Європейського Союзу демонструють вражаючі результати у розвитку та вдосконаленні системи вищої освіти, зокрема шляхом активного впровадження інноваційних підходів у навчальний процес. Європейський досвід вказує на кілька ключових аспектів, які можуть бути корисними для українських закладів вищої освіти. Європейські країни активно працюють над формуванням компетенційного підходу до освіти. Це означає, що навчальні програми та методи навчання спрямовані на розвиток практичних навичок, критичного мислення, комунікаційних здібностей та інших важливих компетенцій, які необхідні майбутнім викладачам. Українським закладам вищої освіти необхідно створити систему підтримки професійного розвитку викладачів, яка діє в Європейському Союзі. Це може включати програми підвищення кваліфікації, мережеві зв'язки та обмін досвідом, а також науково-дослідницьку роботу. Європейські країни активно підтримують інноваційні підходи до навчання та викладання. Це включає в себе використання новітніх технологій, розвиток проектної діяльності та практичних проектів, а також створення стимулів для впровадження нововведень. В цілому, використання європейського досвіду може сприяти покращенню підготовки майбутніх викладачів українських закладів вищої освіти шляхом впровадження сучасних методик навчання, акцентування уваги на розвитку компетенцій та підтримки професійного зростання. Це допоможе забезпечити високу якість освіти та підготувати кваліфікованих фахівців, готових до викликів сучасного світу.

Подальшими перспективами означеної проблеми вбачаємо дослідження, що можуть спрямуватися на розробку стандартизованих інструментів оцінки та вимірювання професійних компетенцій майбутніх викладачів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеев О. Зарубіжний досвід професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до диференціації та індивідуалізації фізичного виховання учнів. Молодь і ринок. 2022. № 3/201. С. 138–145. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.260010> (дата звернення: 01.05.2024).
2. Білик Т., Гуменюк І., Шевчук О. Формування професійної компетентності викладача у закладі вищої освіти. Наукові перспективи. 2022. № 8(26). URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-8\(26\)-301-309](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-8(26)-301-309) (дата звернення: 01.05.2024).
3. Бойко М. Зарубіжний досвід управління якістю вищої педагогічної освіти. Теорія і практика адаптивного управління. Педагогіка адаптивного управління. 2021. Т. 11, № 21. С. 1–17. URL: [https://doi.org/10.33296/2707-0255-11\(21\)-15](https://doi.org/10.33296/2707-0255-11(21)-15) (дата звернення: 05.05.2024).
4. Бульвінська О. Підготовка викладачів до навчання на основі дослідження: європейський досвід. Неперервна професійна освіта: теорія і практика (серія: педагогічні науки) випуск. 2022. №2 (71) С. 92–92. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/41514/1/bulvinska.pdf> (дата звернення: 01.05.2024).
5. Горохівська Т. М. Зарубіжний досвід підвищення кваліфікації викладачів вищої школи як форми розвитку їх професійно-педагогічної компетентності. Науковий вісник Льотної академії. Серія: Педагогічні науки. 2019. Вип. 5. С. 276–280.

6. Петренко Л. Концептуальні засади підготовки майбутніх викладачів педагогічного закладу вищої освіти в умовах цифрової трансформації суспільства. Журнал кафедри ЮНЕСКО «Професійна освіта впродовж життя у XXI столітті». 2023. Т. 1, № 7. С. 140–151. URL: [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(7\).2023.140-151](https://doi.org/10.35387/ucj.1(7).2023.140-151) (дата звернення: 05.05.2024).

7. Ребенок В., Носовець Н., Белан Т. Методичні аспекти професійної підготовки майбутніх викладачів засобами інформаційно-комунікаційних технологій у закладі вищої освіти. Наука та перспективи. 2022. № 6(13). С. 179–191. URL: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-6\(13\)-179-191](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-6(13)-179-191) (дата звернення: 05.05.2024).

8. Сідіропуло К., Бандур Б. Сучасні тенденції професійної підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти в магістратурі. Наука та суспільство. 2023. № 3. С. 92–99. URL: <https://doi.org/10.31470/2786-6327/2023/3/92-99> (дата звернення: 05.05.2024).

REFERENCES

1. Aliksieiev O. (2022) Zarubizhnyi dosvid profesiinoi pidhotovky maibutnix uchyteliv fizychnoi kultury do dyferentsiatsii ta individualizatsii fizychnoho vykhovannia uchniv. [Foreign experience of professional training of future physical education teachers for differentiation and individualization of physical education of students] Molod i rynek. 3/201. 138–145. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.260010> (access date: 01.05.2024) [in Ukrainian].

2. Bilyk T., Humeniuk I., Shevchuk O. (2022) Formuvannia profesiinoi kompetentnosti vykladacha u zakladi vyshchoi osvity. [Formation of professional competence of a teacher in a higher education institution]. Naukovi perspektyvy. 8(26). URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-8\(26\)-301-309](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-8(26)-301-309) (access date: 01.05.2024) [in Ukrainian].

3. Boiko M. (2021) Zarubizhnyi dosvid upravlinnia yakistiu vyshchoi pedahohichnoi osvity. [Foreign experience in quality management of higher pedagogical education]. Teoriia i praktyka adaptivnoho upravlinnia. Pedahohika adaptivnoho upravlinnia. 11/21. 1–17. URL: [https://doi.org/10.33296/2707-0255-11\(21\)-15](https://doi.org/10.33296/2707-0255-11(21)-15) (access date: 05.05.2024) [in Ukrainian].

4. Bulvinska O. (2022) Pidhotovka vykladachiv do navchannia na osnovi doslidzhennia: yevropeyskyi dosvid. [Preparing teachers for research-based learning: the European experience]. Neperervna profesiina osvita: teoriia i praktyka (seriia: pedahohichni nauky) vypusk. 2 (71). 92–92. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/41514/1/bulvinska.pdf> (access date: 05.05.2024) [in Ukrainian].

5. Horokhivska T. M. (2019) Zarubizhnyi dosvid pidvyshchennia kvalifikatsii vykladachiv vyshchoi shkoly yak formy rozvytku yikh profesiino-pedahohichnoi kompetentnosti. [Foreign experience of advanced training of higher education teachers as a form of development of their professional and pedagogical competence]. Naukovyi visnyk Lotnoi akademii. Seriia: Pedahohichni nauky. 5. 276–280.

6. Petrenko L. (2023) Kontseptualni zasady pidhotovky maibutnix vykladachiv pedahohichnoho zakladu vyshchoi osvity v umovakh tsyfrovoyi transformatsii suspilstva. [Conceptual bases of training future teachers of a pedagogical institution of higher education in the context of digital transformation of society]. Zhurnal kafedry YuNESKO «Profesiina osvita vprodovzh zhyttia u KhKhI stolitti». 1/7. 140–151. URL: [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(7\).2023.140-151](https://doi.org/10.35387/ucj.1(7).2023.140-151) (access date: 05.05.2024) [in Ukrainian].

7. Rebenok V., Nosovets N., Belan T. (2022) Metodichni aspekty profesiinoi pidhotovky maibutnix vykladachiv zasobamy informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii u zakladi vyshchoi osvity [Methodological aspects of professional training of future teachers by means of information and communication technologies in a higher education institution]. Nauka ta perspektyvy. 6(13). 179–191. URL: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-6\(13\)-179-191](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2022-6(13)-179-191) (access date: 05.05.2024) [in Ukrainian].

8. Sidiropulo K., Bandur B. (2023) Suchasni tendentsii profesiinoi pidhotovky maibutnix vykladachiv zakladiv vyshchoi osvity v mahistraturi. [Current trends in the professional training of future teachers of higher education institutions in the magistracy]. Nauka ta suspilstvo. 3. 92–99. URL: <https://doi.org/10.31470/2786-6327/2023/3/92-99> (access date: 05.05.2024) [in Ukrainian].